

NEGATIVT HOLDBARHEDSBIDRAG PÅ 11 MIA. KR. TIL DE OFFENTLIGE FINANSER FRA IKKE-VESTLIGE INDVANDRERE – POTENTIALE FOR FORBEDRING

DREAM-gruppen har for CEPOS beregnet forskellige befolkningsgruppers holdbarhedsbidrag til de offentlige finanser. Holdbarhedsbidraget dækker over befolkningsgruppens varige betaling af indkomstskat og afgifter fratrukket deres træk på den offentlige service og overførselsindkomster. Det fremgår, at indvandrere fra ikke-vestlige lande svækker de offentlige finanser med 11 mia. kr. målt på den finanspolitiske holdbarhed. Ses der på indvandrere fra vestlige lande, er der tale om et positivt holdbarhedsbidrag på 10 mia. kr. Dvs. at denne indvandrergruppe betaler mere i skat og afgifter, end de trækker på den offentlige sektor og modtager i overførselsindkomst. Det er vigtigt, at beregningerne ikke tolkes som en skepsis over for indvandring som sådan eller som en kritik af indvandrere fra ikke-vestlige lande. Indvandring af arbejdskraft kan være en vigtig kilde til øget beskæftigelse og vækst. Derimod er tallene et argument for at ændre de eksisterende strukturer for at gøre også den ikke-vestlige indvandring til en økonomisk fordel. Hvis beskæftigelsen blandt ikke-vestlige indvandrere skal fremmes, kan det f.eks. ske ved at indføre indslusningsløn. Mange indvandrere kan ikke producere svarende til mindstelønnen på 110 kr. i timen. De kan f.eks. kun producere for 70 kr. i timen. Ikke mange arbejdsgivere vil betale 110. kr. i timen for en medarbejder, der kun kan producere for 70 kr. i timen (da det medfører et tab for virksomheden). Det indebærer, at mange ikke-vestlige indvandrere ikke kan komme ind på jobmarkedet. CEPOS' beregninger viser, at beskæftigelsen blandt ikke-vestlige indvandrere på langt sigt vil vokse med 7.000 personer, hvis arbejdsmarkedets parter indfører en indslusningsløn på 70 kr. i timen. Desuden er der mulighed for at effektivisere kommunernes formidling af job til flygtninge.

DREAM-gruppen har for CEPOS beregnet, hvorledes forskellige befolkningsgrupper påvirker de offentlige finanser og den finanspolitiske holdbarhed, når der tages hensyn til de enkelte gruppers skatte- og afgiftsbetaling samt træk på de offentlige udgifter (serviceudgifter til sundhed, uddannelse mv. samt overførselsindkomster som førtidspension og folkepension). Tallene er beregnet i 2015-niveau.

Indvandreres bidrag til den finanspolitiske holdbarhed

Antallet af indvandrere fra ikke-vestlige lande udgør i 2015 295.000 personer¹. Den varige holdbarhedsvirkning på de offentlige finanser af ikke-vestlige indvandrere er negativ og udgør ½ pct. af BNP svarende til 11 mia. kr. Det fremgår nedenfor, at personer af dansk oprindelse samt efterkommere har et positivt nettobidrag på ½ pct. af BNP eller 9 mia. kr. Ses der på indvandrere fra vestlige lande, er der tale om et positivt holdbarhedsbidrag på 10 mia. kr.

Tabel 1. Bidrag til den finanspolitiske holdbarhedsindikator

	mia. kr.*	pct. af BNP
Personer af dansk oprindelse og efterkommere	9	0,5
Vestlige indvandrere	10	0,5
Ikke-vestlige indvandrere	-11	-0,5
Initial offentlig gæld	-2	-0,1
I alt	6	0,3

Anm.: *Beløbet angiver det gennemsnitlige årlige bidrag til den finanspolitiske holdbarhed i 2015-niveau

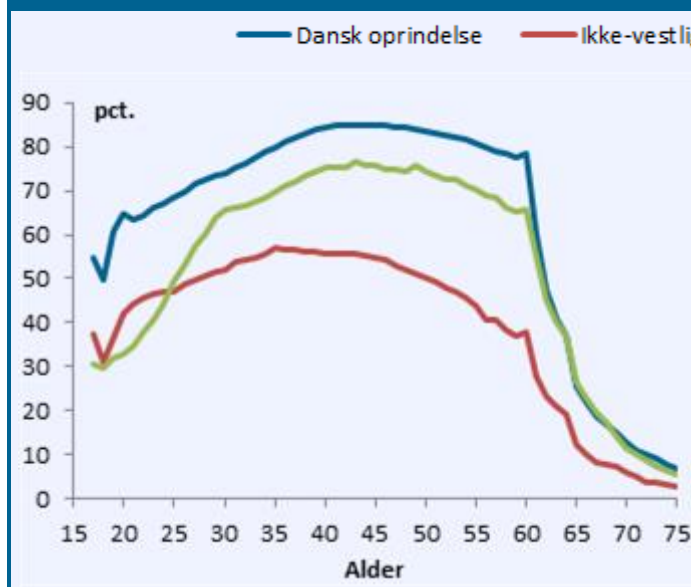
Kilde: DREAM

¹ DREAM

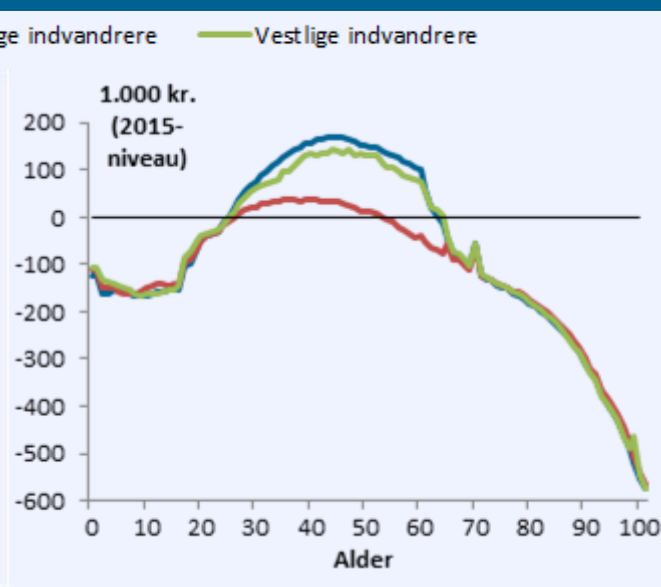
Lav beskæftigelsesgrad årsag til negativt holdbarhedsbidrag fra indvandrere

Som det fremgår ovenfor svækker indvandrere fra ikke-vestlige lande holdbarheden af de offentlige finanser med ½ pct. af BNP eller 11 mia. kr. Når indvandrere fra ikke-vestlige lande har en betydelig negativ holdbarhedseffekt på de offentlige finanser, så skyldes det i høj grad, at de har en lavere beskæftigelsesfrekvens end øvrige befolkningsgrupper, jf. figur 1. Beskæftigelsesgraden for ikke-vestlige indvandrere er 50 pct. i 2015, mens beskæftigelsesgraden for personer med dansk oprindelse er 75 pct. i 2015. Samlet betyder det, at ikke-vestlige indvandrere også skiller sig markant ud ift. øvrige befolkningsgrupper, når man ser på det aldersfordelte nettobidrag per person, jf. figur 2.

Figur 1. Beskæftigelsesfrekvens opdelt efter alder og oprindelsesland

Figur 2. Aldersfordelt nettobidrag pr. person i 2015 opdelt efter oprindelse

Kilde: DREAM

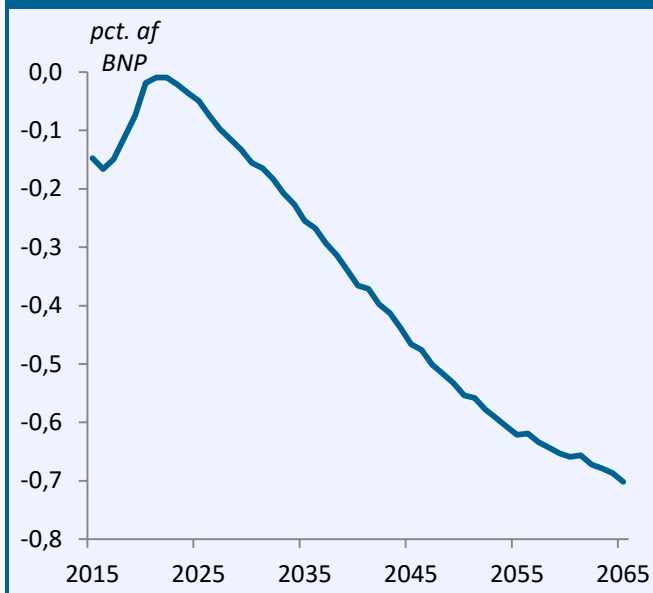
Det er særligt i den erhvervsaktive alder, at der er forskel på ikke-vestlige indvandrere og øvrige befolkningsgruppers nettobidrag. Det skyldes i høj grad forskelle i beskæftigelsesfrekvens. Ikke-vestlige indvandrere giver, selv i de mest erhvervsaktive aldre (omkring 40 år), kun et svagt positivt bidrag til de offentlige finanser.

Det er vigtigt at understrege, at indvandringens finansieringsbyrde ikke er et argument imod indvandring eller en kritik af indvandrere fra ikke-vestlige lande. Indvandrere, der kommer hertil, kan være med til at sikre beskæftigelse, vækst og sunde offentlige finanser, hvis de er selvforsørgende. Men beregningerne understreger, at vores velfærdsmodel skal reformeres, hvis det skal undgås, at ikke-vestlige indvandrere fortsat skal bidrage negativt til de offentlige kasser.

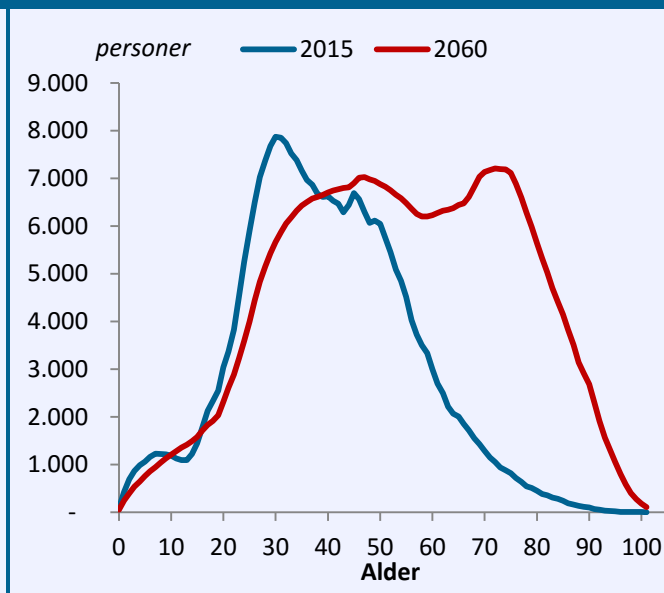
Det er muligt at ændre ikke-vestlig indvandringens påvirkning af de offentlige finanser ved at ændre på incitamenter og velfærdsordninger. Grundlæggende handler det om at få flere i arbejde. Det gælder både de indvandrere, der løbende kommer til landet, og de indvandrere, der er i landet i forvejen.

Når ikke-vestlige indvandrere giver et negativt holdbarhedsbidrag på 11 mia. kr., så skyldes det, at indvandrere fra ikke-vestlige lande over et livsforløb modtager mere fra de offentlige kasser, end de betaler i skat og afgifter. Det negative holdbarhedsbidrag er sammensat af nettobidragene i hvert år. Det negative bidrag i 2015 er på 3 mia. kr. (-0,15 pct. af BNP), hvilket er mindre end holdbarhedsvirkningen, fordi ikke-vestlige indvandrere i høj grad er i den erhvervsaktive alder i 2015. Frem mod 2060 bliver gruppen af indvandrere ældre - og dermed i mindre grad erhvervsaktive - og derfor stiger det negative bidrag til de offentlige finanser til 13 mia. kr. i 2060 svarende til -0,65 pct. af BNP, jf. figur 3 og 4.

Figur 3. Årligt nettobidrag til offentlige finanser fra ikke-vestlige indvandrere

Figur 4. Den demografiske udvikling for ikke-vestlige indvandrere

Anm.: Efter 2065 stabiliseres nettobidraget til de offentlige finanser fra ikke-vestlige indvandrere på niveauet omkring 2065.

Kilde: DREAM

Policy-forslag

En forbedring af ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse kan fremmes ved at reducere niveauet for overførselsindkomsterne. Det vil øge tilskyndelsen til at tage et lavtlønsjob. Løkke-regeringens starthjælp, der er betydelig lavere end kontanthjælpen, har imidlertid sikret, at der er en betydelig gevinst ved at tage et lavtlønsjob i dag². Beskæftigelseseffekten af starthjælpen vurderes til at være beskedent svarende til, at 400 ekstra kommer i job. Det skyldes i høj grad, at mange ikke-vestlige indvandrere har en relativt lav produktivitet pga. sprogproblemer, manglende erhvervs erfaring mv. Det betyder, at mange indvandrere ikke kan producere svarende til mindstelønnen på 110 kr. i timen. De kan f.eks. kun producere for 70 kr. i timen. Ikke mange arbejdsgivere vil betale 110. kr. i timen for en medarbejder, der kun kan producere for 70 kr. i timen (da det medfører et tab for virksomheden). Det indebærer, at mange ikke-vestlige indvandrere ikke kan komme ind på jobmarkedet. CEPOS' beregninger viser, at beskæftigelsen blandt ikke-vestlige indvandrere på langt sigt vil vokse med 7.000 personer, hvis arbejdsmarkedets parter indfører en indslusningsløn på 70 kr. i timen.

Indslusningsløn bør dog ikke stå alene. Der er brug for en række andre tiltag, hvis beskæftigelsen blandt indvandrere skal øges, heriblandt en effektivisering af kommunernes formidling af job til flygtninge og indvandrere.

Hvis man i højere grad skal tiltrække højproduktive udlændinge fra udviklede lande, kan det hjælpes på vej ved at sænke skattetrykket og herunder den øverste marginalskat. Den øverste marginalskat inklusive afgifter udgør i dag 67 pct. og det, sammenholdt med, at vi har verdens højeste skattetryk, er en hæmsko i forhold til at tiltrække dygtige udlændinge, der dels bidrager til øget velstand og et positivt nettobidrag på de offentlige finanser. Der er indført en forskerskatteordning, der indebærer lavere skat i 5 år. Men det er et problem, at der efter 5 år venter verdens højeste skattetryk og en sammensat marginalskat på 67 pct.

² Se CEPOS notat "Integrationsydelse øger tilskyndelse til job".

En anden vej til at forbedre udlændinges nettobidrag til de offentlige finanser er at velfærdsydelse i højere grad bliver baseret på forsikringer og optjeningsprincipper.

Uddybende bemærkninger til DREAMs beregninger

DREAMs beregninger tager udgangspunkt i DREAM og Danmarks Statistiks seneste befolkningsprognose fra maj 2015. Det antages, at bruttoindvandringen fra ikke-vestlige lande udgør 20.000 personer i 2015 og faldende til 15.000 årligt på længere sigt. Beregningerne tager dermed ikke eksplicit højde for de betydelige flygtningestrømme fra Mellemøsten gennem de seneste par måneder. Hvis indvandringen fra ikke-vestlige lande er større, end DREAM har lagt til grund, vil dette bidrage til, at DREAMs beregninger undervurderer det negative holdbarhedsbidrag fra ikke-vestlig indvandring. Ifølge Finansministeriet indebærer 10.000 ekstra asylansøgere, at de offentlige finanser forværres med 1,8 mia. kr.³ Omvendt tager DREAMs beregninger ikke højde for virkningen af fx integrationsydelse og kontanthjælpsreform. Disse effekter vurderes dog ikke at ville ændre nævneværdigt på DREAMs resultater.

---

³ Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 167 (L1 Samrådsspørgsmål D) af 27. november 2015